

ZOFIA KUŚ

ur. 1919; Puławy

Miejsce i czas wydarzeń	Puławy, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Puławy, dwudziestolecie międzywojenne, profesje żydowskie, Żydzi, maca, sklepy żydowskie, szabas

Spółeczność żydowska przed II wojną światową w Puławach

Żydzi mieli swoją szkołę. Było strasznie dużo Żydów w Puławach, Polacy mieli tylko kilka [sklepów]. Koło nas mieszkał [Żyd], był szewcem, Suchar się nazywał, miał dwie córki, ja się brzydziła tam coś wziąć od nich żeby zjeść. Jedna córka nazywała się Dobra, a ta druga to nawet nie wiem, jak się nazywała. On handlował mlekiem, za dnia tam szedł z baniami, a potem buty reperował. Macę to tylko w sobotę jedli, takie placki. To ciasto, takie jak placki na kluski rozwałkowane, widziałam jak oni to robią u tego szewca. Na Zielonej był Żyd, co miał młyn, ale już też tego nazwiska nie pamiętam. [Koło niedawno zlikwidowanej poczty] był Żyd, który miał sklep z odzieżą, taki bardzo duży. Żyd miał fabrykę octu. Kirkut był na tym Zapłociu, jak to się mówiło kiedyś, bo ta [co] szła do Kazimierza szosa, to była prosta, a na lewej stronie taki był Gościńczyk, to tam właśnie był ten kirkut. [Otoczony był] murem takim z czerwonej cegły. Bożnica to była tu na górcie po prawej stronie, jak się za Wisłę szło. Tu jak ten Dom Nauczyciela [jest], to tam w tym miejscu mniej więcej ta bożnica była. Na Piaskowej było bardzo dużo jatek, właśnie z mięsem. Żyd miał [sklep z] odzieżą, palta [sprzedawał], wszystko bardzo ładne, to mamusia mi tam kupowała. [Żydzi] brody takie nosili, te pejsy i w ogóle fryzury inne nosili jak Polacy. Takie długie, kręcone pejsy, nieraz jak Żydów pokazują w telewizji to tacy sami jak przed wojną. Żydowskie nosy, takie orle [mieli], to jednak [wygląd] zmienia. W sobotę sklepy żydowskie były pozamykane, bo to jest święto u nich. Dopiero wieczorem, w sobotę po szabasie otwierali sklepy. Tak że potem można było wieczorem [coś] kupić. Żydzi to byli szewce, krawce. Tak że buty na miarę, szycie na miarę, to Żydzi to wszystko robili. Niektórzy bardzo ładnie, byli dobrymi fachowcami, to też trzeba przyznać.

Data i miejsce nagrania	2003-11-22, Puławy
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Weronika Prokopczuk
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"